

Ambitiedocument Prinses Beatrixlaan Rijswijk

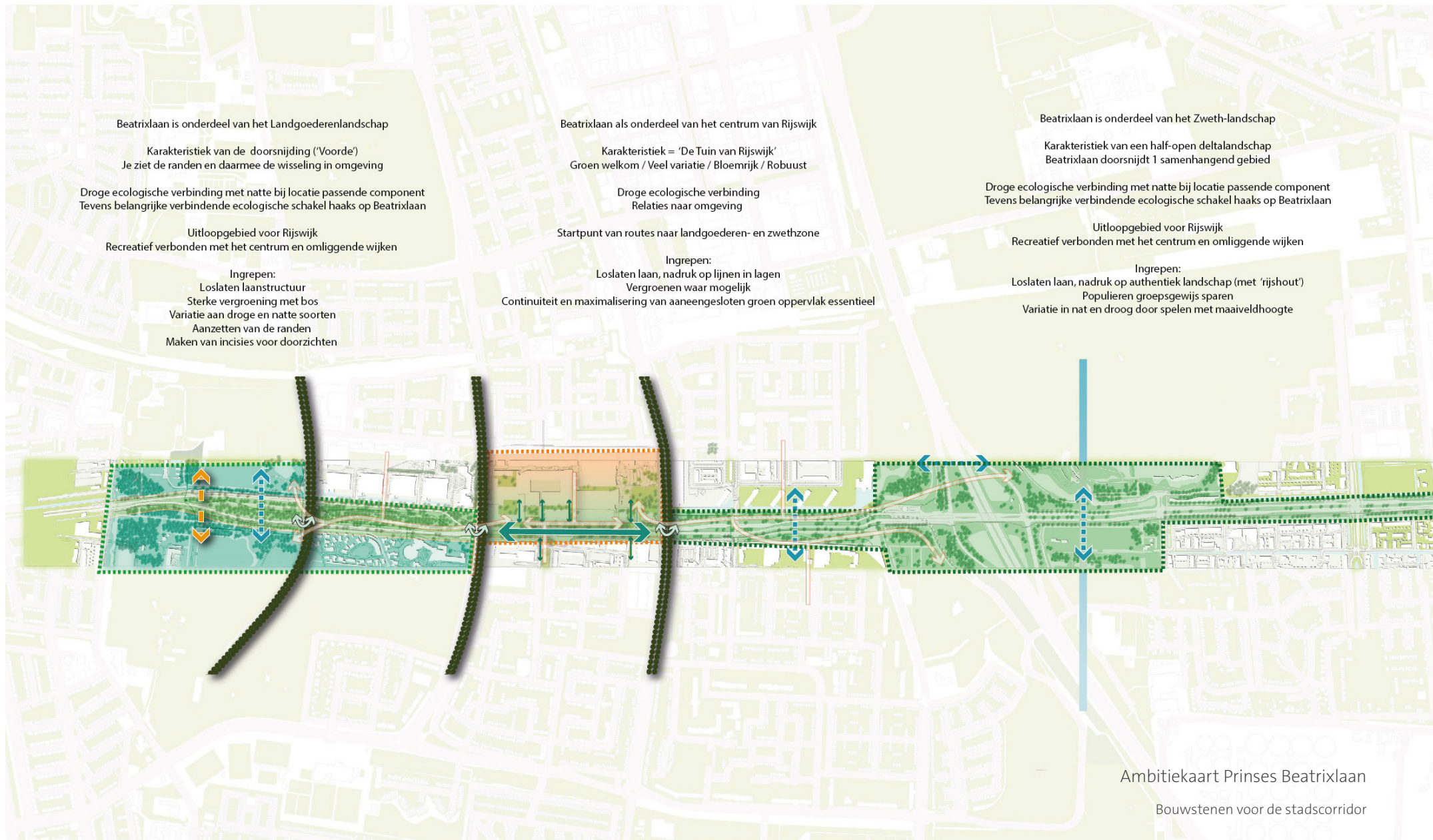
STUDIO MARCHEL-WIM VAN DONGEN

landschapsarchitectuur

Bouwsteen voor een stadscorridor

versie 1.2 // 06 december 2022

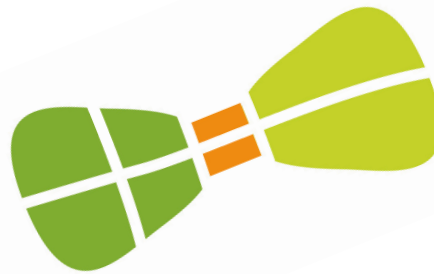

Samenvatting

Rond de Prinses Beatrixlaan spelen op dit moment diverse grote ontwikkelingen die er voor zorgen dat er op een andere manier naar de betekenis van deze laan gekeken moet worden. Enerzijds door veranderde inzichten en anderzijds omdat er niet altijd duidelijke antwoorden gegeven kunnen worden over het hoe en waarom van de laan.

Met dit document laten we zien dat er met de komende ontwikkelingen voldoende kansen liggen om de betekenis van de laan als groene verbindende ruimte, zowel ecologisch, ruimtelijk als sociaal, sterk te vergroten

De ambitie die we vanuit dit document voorstaan voor de Prinses Beatrixlaan wordt gesymboliseerd door de getoonde vlinderstrik; Drie karakteristieke delen, waarvan de som zich uit in één samenhangende identiteitsdrager van Rijswijk.

Het realiseren van deze ambitie betekent:

- Dat het versnipperde beeld van de Prinses Beatrixlaan wordt omgebogen naar een heldere driedeling; landgoederenzone, centrumgebied, landschap van de Zweth;
- Dat de stringente laanstructuur van de Prinses Beatrixlaan plaats maakt voor een groenstructuur die meer onderdeel is van het onderliggende landschap ;
- Dat er vanuit ecologisch belang gezorgd moet worden dat de Prinses Beatrixlaan zowel een

aaneengesloten ruimte vormt als als habitat kan functioneren;

- Dat de Prinses Beatrixlaan een belangrijkere rol kan gaan vervullen als langzaam verkeer verbinding naar buiten en tussen de wijken;
- Ook dat de Prinses Beatrixlaan een belangrijke regionale verkeersader blijft.

Met de ambitie om het groenste centrum van Nederland te realiseren ligt er op korte termijn al een prachtige kans om het hart van de 'vlinderstrik' te ontwikkelen. In de toekomst kunnen de twee vleugels daar mooi op aansluiten.

Een aanzet daarvoor is al gegeven vanuit het project Warmteling waarin de herinrichting van het groen voorsorteert op dit document.

Colofon

OPDRACHTGEVER
Gemeente Rijswijk
Afdeling Ruimtelijke Ontwikkelingen
Bogaardplein 15
Rijswijk

OPDRACHTNEMER
STUDIO MARCHEL-WIM VAN DONGEN

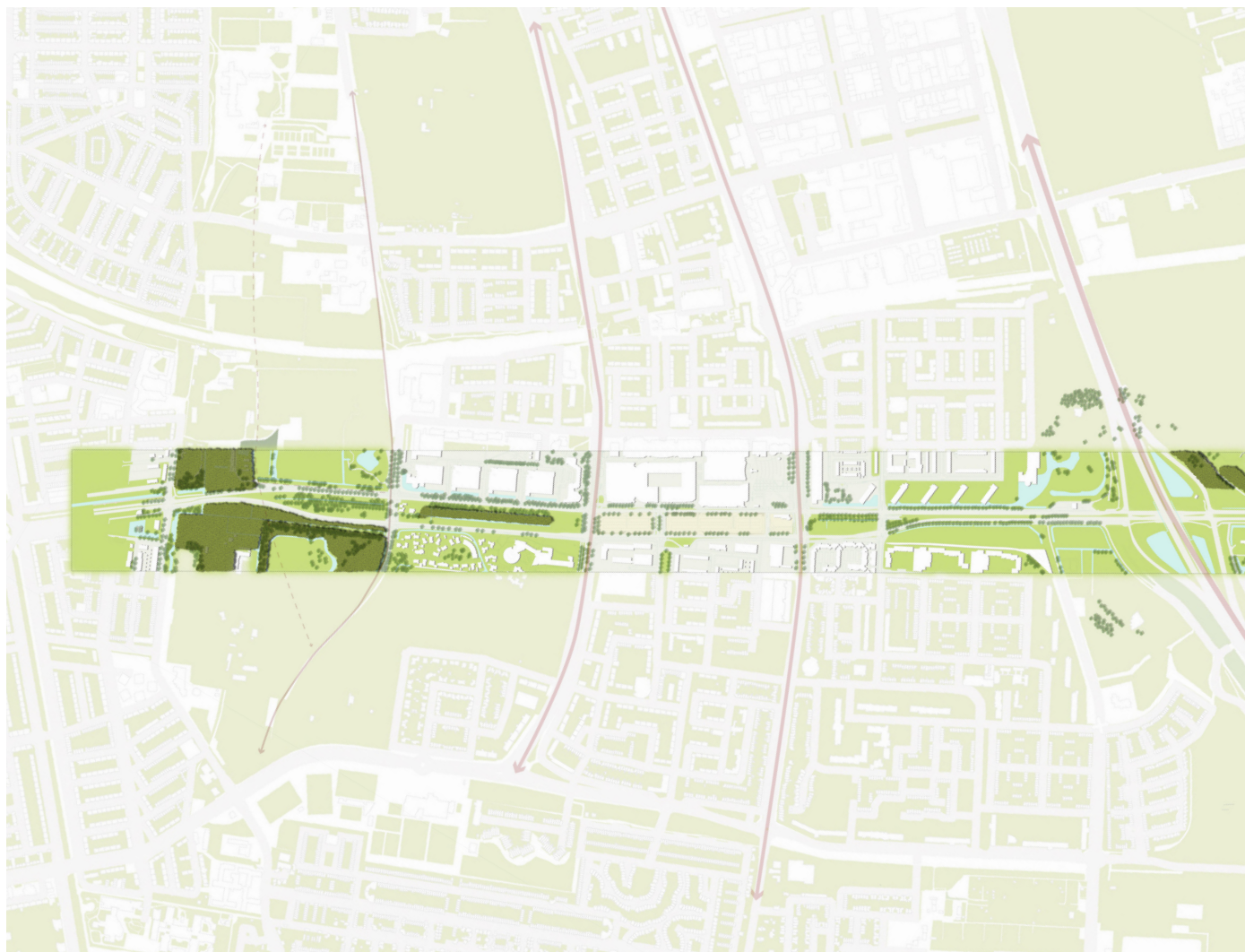

landschapsarchitectuur

Kolonel Clarklaan 2
2111 XB Aerdenhout

ADVISEURS GEMEENTE
Michel Barendse
Matthijs Beke
Reinder de Boer
Frank Bus
Rik Geval
Jelle Kootstra
Lennert Langerak
Jelle Offringa
Jeroen de Oude
Arjen Stam

DISCLAIMER
Alle afbeeldingen zijn eigendom van
Studio Marchel-Wim van Dongen,
tenzij anders vermeld bij de afbeelding.

Inhoudsopgave

Samenvatting

1	Inleiding	07
2	Ontwikkelingen rond de Prinses Beatrixlaan	09
3	Thematische uitgangspunten	17
4	Ambitie	35

Hoofdstuk 1

Inleiding

Voor u ligt het Ambitiedocument Prinses Beatrixlaan Rijswijk. Dit document is tot stand gekomen op basis van input vanuit verschillende vakdisciplines binnen de gemeente Rijswijk middels een workshop en een integraal afstemmingsoverleg op locatie.

Aanleiding

Rond de Prinses Beatrixlaan spelen op dit moment diverse grote ontwikkelingen, waaronder het project Warmteling, de centrumvernieuwing Bogaard stadscentrum (samen met de herprofilering van de Beatrixlaan) en de uitwerking van het Ambitiedocument Toekomstvisie Landgoederenzone Rijswijk. De ontwerpuitgangspunten van een aantal vakgebieden, waaronder groen, zijn hierin niet volledig te integreren. Door veranderde inzichten maar ook omdat de ontwikkelingen dwingen om de ontwerpuitgangspunten te herijken.

Doel

Met het opstellen van ambities voor de Prinses Beatrixlaan wil de gemeente hernieuwde integrale en ruimtelijke bouwstenen formuleren met een extra accent op de thema's groen, landschap en ecologie.

Deze bouwstenen zullen met name gebruikt worden als input voor de uitwerking van deelprojecten, maar te zijner tijd ook voor nieuw ruimtelijk beleid (groen, mobiliteit, stedenbouw etc.).

Plankaart masterplan In de Bogaard

Bron: Masterplan in de Bogaard (2019)

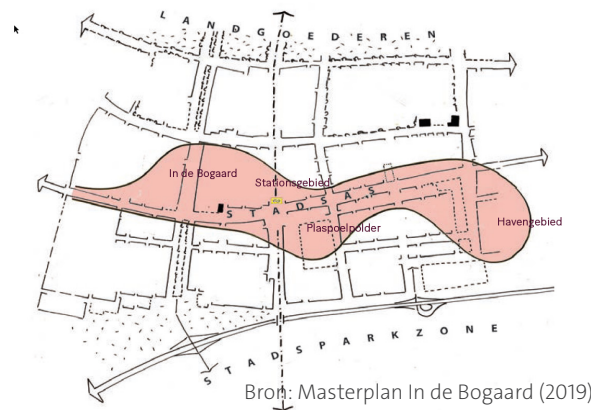
Hoofdstuk 2

Ontwikkelingen rond de Prinses Beatrixlaan

Transformatie Bogaard Stadscentrum

Zoals beschreven in de Stadsvisie Rijswijk 2030 wordt de grootste verstedelijkingsopgave voor Rijswijk vormgegeven binnen de zogeheten Stadsas. Deze Stadsas loopt grofweg van het centrumgebied (het huidige In de Bogaard) via het Stationsgebied, de noordelijke zijde van de Plaspoelpolder, naar het Havengebied.

Voor de ontwikkeling van het gebied is in 2017 een Gebiedsvisie vastgesteld, welke vervolgens is uitgewerkt in het Masterplan In de Bogaard (2019). Het Masterplan zet in op de realisatie van het groenste stadscentrum van Nederland waarbij het gebied transformeert van een naar binnen gekeerd en monofunctioneel winkelgebied naar een groen, open, levendig en multifunctioneel stadscentrum, met de nieuwe naam Bogaard stadscentrum. Om dit te kun-

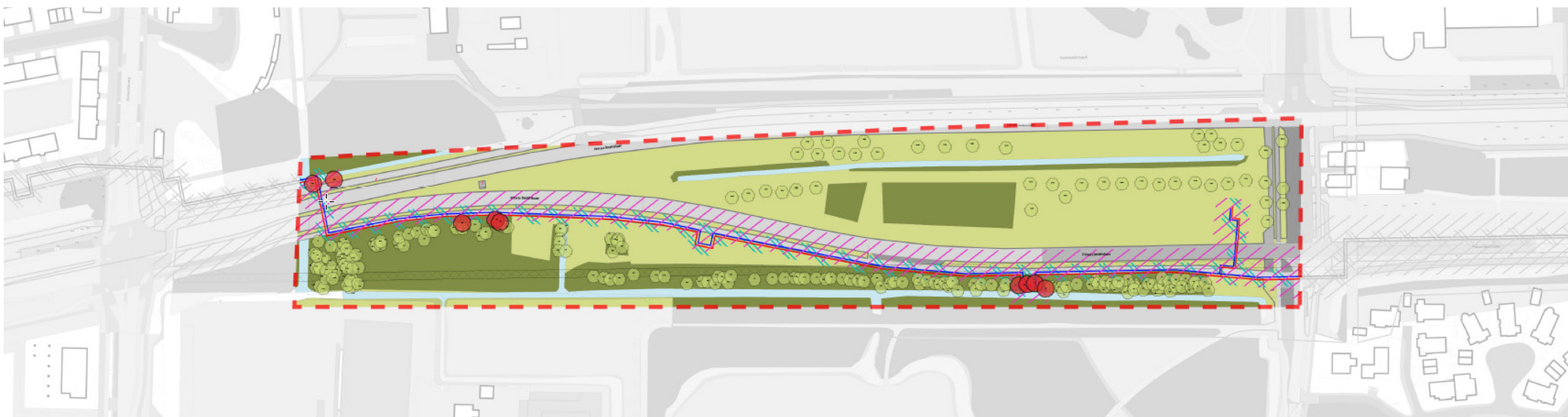
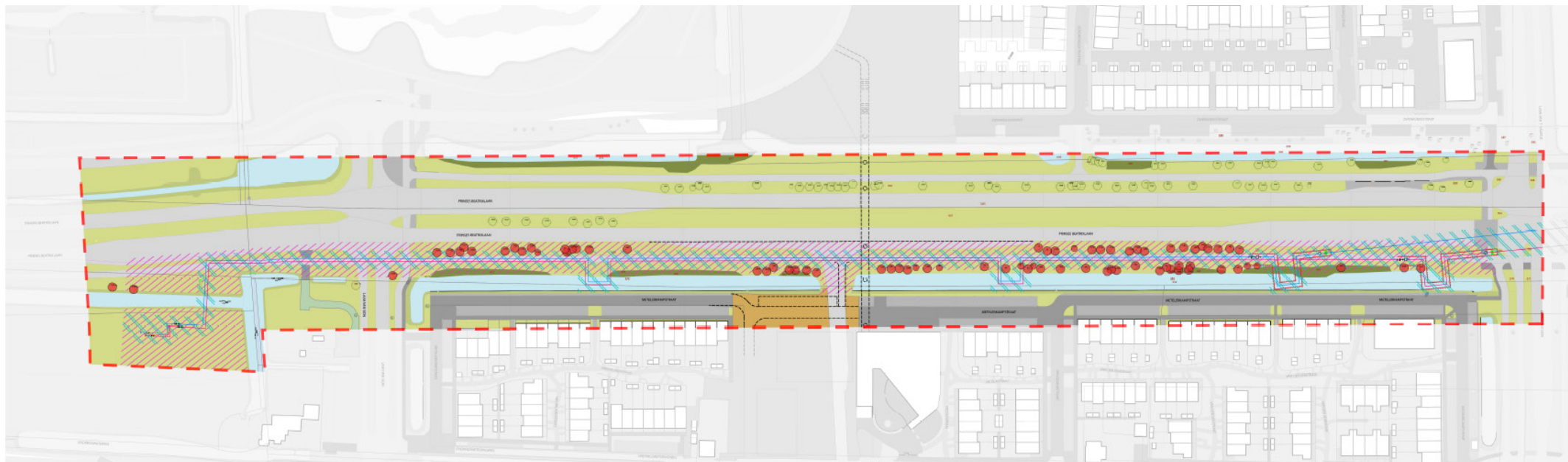
nen realiseren wordt het winkelcentrum compacter gemaakt, worden er functies toegevoegd en worden er ca. 2000 woningen gerealiseerd. Als onderdeel van deze verdichting zal het profiel van de Prinses Beatrixlaan worden versmald en vergroend.

De nieuwe groenstructuur zet in op de landschapstypen die in en om Rijswijk gevonden kunnen wor-

den. In afwijking van het Groenbeleidsplan wordt echter voorgesteld om van de groene zone aan de Prinses Beatrixlaan geen laanstructuur te maken. De ambitie is om langs de Prinses Beatrixlaan door middel van ecologisch beheer een natuurlijke, groene zone te maken die ten dele de ontbrekende schakel vormt tussen de zuidelijke parken en de landgoederenzone ten noorden van het centrum.

Bron: Masterplan In de Bogaard (2019)

Impact op groen - project Warmteling

Aanleg WarmtelingQ tracé

Gasunie is bezig met de voorbereidingen om het project WarmtelingQ te realiseren. Een ondergrondse leiding waarmee restwarmte uit de Rotterdamse haven kan worden gebruikt om huizen en bedrijven in Zuid-Holland te verwarmen. De volledige leiding loopt straks van de Rotterdamse haven naar het bestaande warmtenet in Den Haag. In de toekomst takken de gemeente Vlaardingen, Delft en Rijswijk aan op dit tracé.

De aanleg van de leiding heeft zowel ondergronds als bovengronds implicaties. Zo zal er op veel plekken een sleuf worden gegraven om de leiding in te kunnen plaatsen. Hiervoor zal ondermeer bestaand groen tijdelijk moeten wijken. De ambitie van WarmtelingQ is om de openbare ruimte na aanleg van het tracé beter terug te brengen. Voor de gemeente Rijswijk betekent de aanleg van de het leidingtracé dat er herinrichting gaat plaatsvinden ter hoogte van Rijswijk-Buiten en ter hoogte van de Landgoederenzone. Hier zullen totaal 86 bomen worden verwijderd.

Bron: Warmteling.nl

Ambitiekaart Toekomstvisie Landgoederenzone

Bron: Toekomstvisie Landgoederenzone 2020, H+N+S

Toekomstvisie Landgoederenzone

In 2020 is door bureau H+N+S een ambitiedocument opgesteld voor de toekomst van de landgoederenzone. Aanleiding voor dit document was het ontbreken van een duidelijk ontwikkelkader. Het specifieke buitenplaatskarakter is hierdoor in de loop der jaren achteruitgegaan door visuele en functionele versnippering van het gebied.

De visie zet in op versterking van 4 waarden:

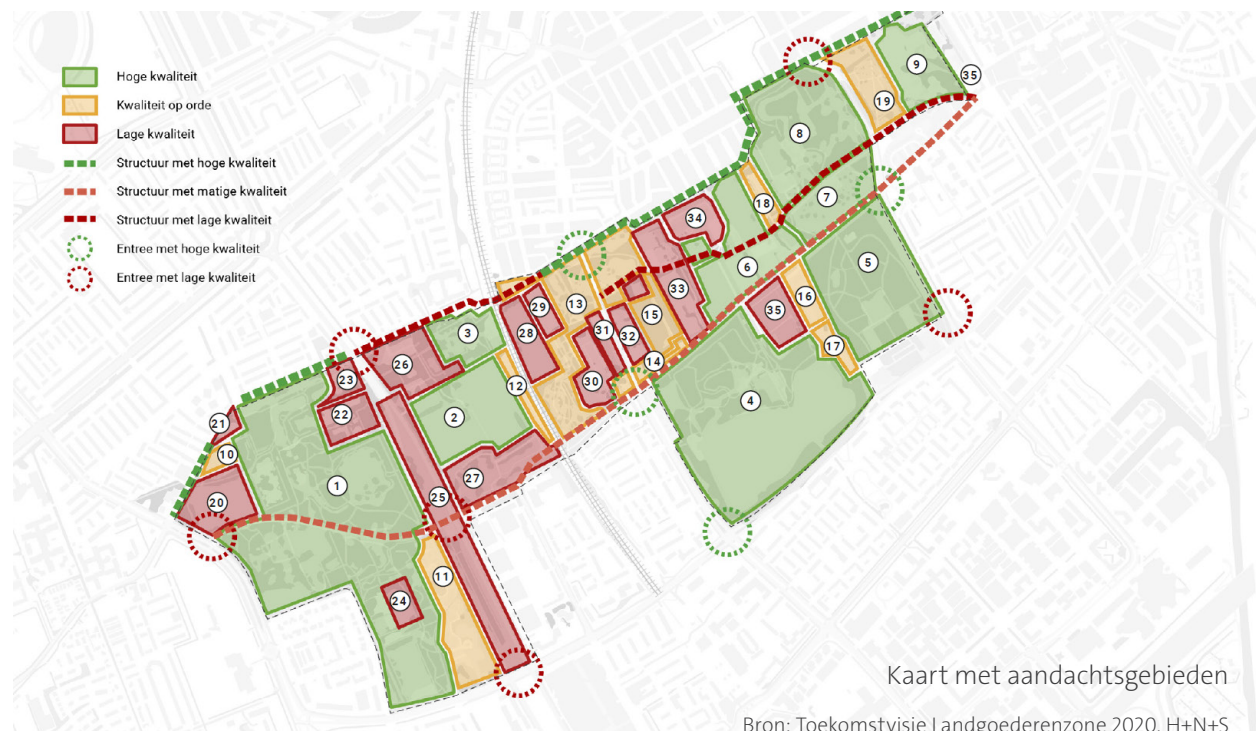
- Betekenis voor de stad;
- Ruimtelijk raamwerk ;
- Verzorgde en uitnodigende sfeer;
- Passende functies.

In september 2021 is de gemeenteraad van Rijswijk akkoord gegaan met het Uitvoeringsprogramma Landgoederenzone Rijswijk met een eerste investeringsbudget om interventies te kunnen doen die een belangrijke bijdrage leveren aan het versterken van de 4 waarden.

De Prinses Beatrixlaan is op dit moment nog geen concreet project in het kader van dit Uitvoeringsprogramma.

Vanuit de Toekomstvisie Landgoederenzone wordt de Beatrixlaan beoordeeld met een lage kwaliteit. De visie stelt voor de kwaliteit te verhogen, vanuit de waarde 'ruimtelijk raamwerk, door de strandwal ter hoogte van de Prinses Beatrixlaan zichtbaar te maken met beplanting, zonder daarbij een barrière te

vormen voor de natuur. De visie benoemt tevens de kans om werk met werk te maken vanuit het project Warmteling.

Overdenkingen ontwikkelingen

Vanuit alle drie de ontwikkelingen die spelen in en om de Prinses Beatrixlaan spreekt een ambitie op het gebied van groen, landschap en ecologie.

Tegelijkertijd missen voor de plannen concrete bouwstenen om deze ambitie te realiseren.

Daarnaast is het noodzaak dat tussen de plannen afstemming plaatsvindt:

- Als het Masterplan In de Bogaard de Beatrixlaan ziet als de ontbrekende schakel in de groenstructuur, moeten we eerst met elkaar vaststellen wat deze groenstructuur moet zijn.
- Het ambitiedocument Landgoederenzone spreekt van het voorkomen van barrièrewerking voor natuur. Voor welke soorten moeten we barrièrewerking voorkomen?
- Vanuit Warmteling wordt ingezet op verbetering van wat er nu is. Op welk vlak kan deze verbetering worden gehaald?

Hoofdstuk 3

Thematische uitgangspunten

Middels een workshop met beleidsmedewerkers van de gemeente Rijswijk, zijn er vanuit diverse thema's uitgangspunten opgehaald. Deze uitgangspunten dienen als basis voor het benoemen van bouwstenen voor de inrichting van de Prinses Beatrixlaan.

Mobiliteit

Het vigerende beleid van de gemeente Rijswijk voor het thema mobiliteit is de Structuurvisie Mobiliteit Rijswijk 2020. De uitgangspunten van dit beleid voor de Prinses Beatrixlaan zijn nog steeds actueel. De Prinses Beatrixlaan blijft ook in de toekomst een van de belangrijkste verkeersaders voor Rijswijk en Den Haag, als inrikker vanaf de A4. De Beatrixlaan is op dit moment gedimensioneerd op 70 km/u maar blijft een 50 km/u weg. Bij de vormgeving van het nieuwe profiel ter hoogte van Bogaard stadscentrum wordt een ontwerpsnelheid van 50km/u

aangehouden.

Voor de toekomst is het wenselijk het hele tracé zowel fysiek als visueel te versmallen. Er wordt nu vaak te hard gereden door de automobilist.

Aandachtspunt zijn de ongeregelde afslagen naar de Kleurenbuurt. Hier blijft enige overmaat wenselijk ten behoeve van de doorstroming.

De Prinses Beatrixlaan fungeert tevens als belangrijke, sternet, fietsroute. Er wordt gewerkt aan een dubbelzijdig fietspad aan beide zijden van de laan. Ook als wandelverbinding van en naar het centrum is de Prinses Beatrixlaan belangrijk. Er ligt een wens om een goede wandelverbinding vanaf Rijswijk-Buiten naar het centrum te maken.

De oversteekbaarheid van de laan blijft een aandachtspunt, welke reeds is benoemd in de Structuurvisie Mobiliteit. Het versmallen van het profiel van de Beatrixlaan ter hoogte van Bogaard stads-

centrum, zal hier positief aan bijdragen.

De (gedeeltelijke) ondertunneling van de Prinses Beatrixlaan blijft op de agenda staan.

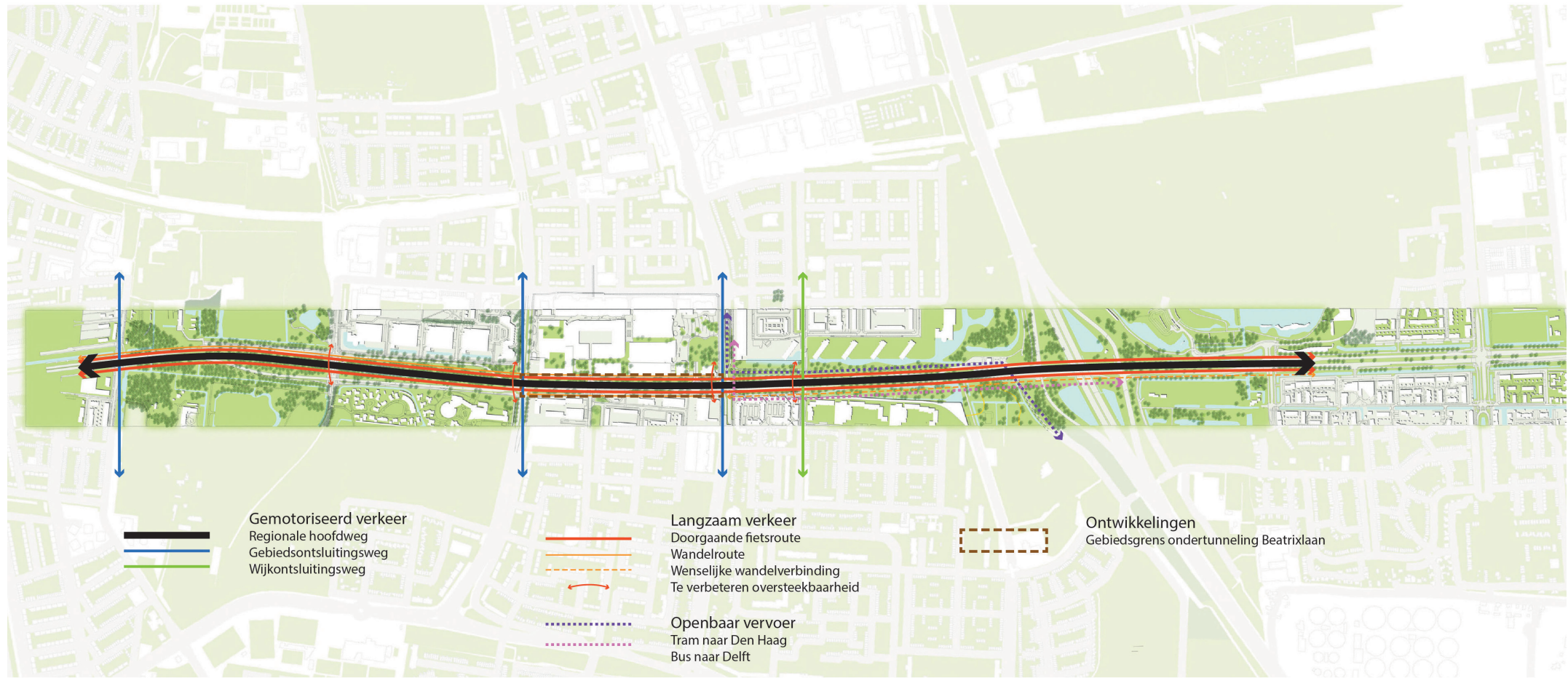

STADSPOORTEN EN TOPLOCATIES

- internationale toplocatie
- randstedelijke toplocatie
- regionale toplocatie
- stadspoort openbaar vervoer
- stadspoort weg
- centrale zone

laan 4.1

Beatrixlaan in de Haagse Nota Mobiliteit (2021)

Themakaart mobiliteit

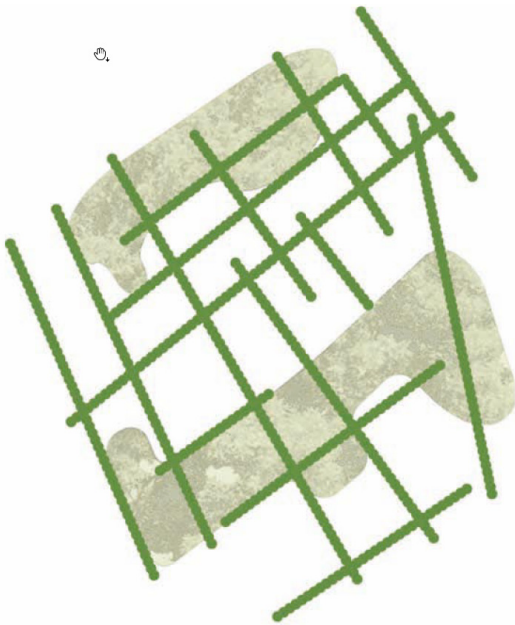
Uitgangspunten mobiliteit

- Prinses Beatrixlaan blijft een regionale hoofdweg;
- De maximumsnelheid is 50 km/u;
- De overmaat in het profiel kan in de toekomst ten gunste komen van andere functies, zoals groen;
- Verbeteren van de oversteekbaarheid voor fietsers en voetgangers blijft belangrijk;
- De ondertunneling van de Prinses Beatrixlaan blijft op de agenda staan. Toekomstige ingrepen moeten dit niet onmogelijk maken;
- Wens om een wandelverbinding van en naar Rijswijk-Buiten te maken;
- Er wordt te hard gereden. Wens om het profiel naast fyiek ook visueel te versmalen.

Ecologie

De uitgangspunten voor ecologie zijn op dit moment vastgelegd in het Groenbeleidsplan 2010-2020. In dit groenbeleidsplan wordt op stadsniveau onderscheid gemaakt in de grote groengebieden van de landgoederenzone en stadsparkzone enerzijds en de verbindende rasterstructuur van bomenlanen anderzijds.

Groenbeleidsplan (2010) - Visie groenstructuur

De Prinses Beatrixlaan is een van de lanen uit de rasterstructuur met een functie als primaire ecologische verbinding tussen de stadsparkzone en de landgoederenzone.

De Beatrixlaan wordt gezien als droge verbinding die met name de doelsoorten faciliteert die van deze verbindingen gebruik maken, zoals Eekhoorn, Bunzing en Bruinblauwtje.

Voor de verbindingzones dient verstoring van fauna te worden voorkomen. Om de barrièrewerking van infrastructuur zoveel mogelijk te voorkomen worden faunavoorzieningen voorgesteld.

Het huidige Groenbeleidsplan is vanuit ecologie bekeken nog redelijk actueel. De Prinses Beatrixlaan blijft ook in de toekomst een belangrijke, met name droge, verbinding tussen de twee grote groengebieden. Bijkomende wens is om de Beatrixlaan niet alleen als verbindingzone te benoemen maar ook als habitat en stepping stone waarbinnen vanuit de doelsoorten zorggedragen moet worden voor de 5 V's:

- Voedsel
- Veiligheid
- Verblijfplaats
- Verbinding
- Variatie

Je zou elk stukje groen binnen de Prinses Beatrixlaan kunnen zien als een puzzelstuk met een eigen kwaliteit, die verbinding zoekt met het naastgelegen puzzelstuk. De inrichting zou zich, met een variatie aan gradienten en type beplanting, moeten richten op de doelsoorten:

- Egel
- Bunzing
- Bruinblauwtje
- Boomklever
- Ruige dwergvleermuis
- Boomklever
- Eekhoorn

Bogaard stadscentrum functioneert, als 'groenste centrum van Nederland', straks ook als een puzzel-

Themakaart ecologie

stuk. Het centrum zelf kent echter andere doelsoorten, die in beperkte mate kunnen profiteren van de groene verbinding. Andersom is dat ook het geval. Het centrumgebied kan derhalve niet gezien worden als onderdeel van de groene verbinding, maar als complementaire groene kwaliteit. Een eigen biotoop.

Op een aantal plekken langs de Beatrixlaan zijn in het kader van het Groenbeleidsplan faunavoorzieningen gerealiseerd, onder andere in de vorm van duikers met looprichels. Tussen de verschillende gebieden in de lengterichting ontbreken deze nog grotendeels. Ook werkt de Prinses Beatrixlaan ter hoogte van de Landgoederenzone nog als barrière voor bijv. eekhoorns.

Extra aandacht vraagt de Beatrixlaan ter hoogte van Bogaard stadscentrum. Hier ligt een opgave om ondanks de versmalling van het profiel een robuuste en samenhangende groenstructuur, te maken. Met een eigen kwaliteit als habitat en in de lengterichting goed functioneert als doorvoerroute.

Opvallend in de uitgangspunten in het Groenbeleidsplan is de keuze voor een uniforme beplan-

ting per straat of straatdeel. Een beplanting met Esdoorn in de landgoederenzone tot aan de van Vredenburgweg. Een beplanting van esdoorn en iep tussen van Vredenburgweg en Spoorlaan. Bijzondere beplanting van bijv. watercypres en amberboom tussen Spoorlaan en Churchillaan. Beplanting met es van Churchillaan to Sionsweg. Vanuit ecologisch oogpunt is een grotere variatie en afwisseling aan soorten per wegdeel wenselijk. De soortkeuze van beplanting is bepalend voor de hoeveelheid leven in een groenzone. Zo kunnen er op een Zomereik of Wilg zomaar honderden soorten insecten voorkomen terwijl op bijvoorbeeld een Taxus, Kastanje, Robinia of Krentenboompje nauwelijks leven voorkomt.

Uitgangspunten ecologie

- De Prinses Beatrixlaan is een primaire ecologische verbinding voor Rijswijk;
- Dit betekent ook fysieke verbindingen tussen de groene gebieden in de lengterichting van de Prinses Beatrixlaan;
- En haaks op de Beatrixlaan als verbinding richting de grotere groengebieden;
- De nadruk ligt op het functioneren als droge ecologische verbinding;
- Lokaal ook als habitat en stepping stone voor vogels, insecten, vlinders en kleine zoogdieren;
- Als doelsoorten worden aangemerkt: Boomklever, Bruinblauwtje, Weidehommel, Bunzing, Egel, Ruige Dwergvleermuis;
- De doelsoorten bepalen de keuze voor de beplanting;
- Daarbij streven naar een beplanting die zoveel mogelijk bijdraagt aan de biodiversiteit. En minder uniform is.

Stedenbouw en landschap

De Prinses Beatrixlaan is op verschillende schaal-niveaus bijzonder. Op het niveau van de regio is het een prachtige laan tussen Delft en Den Haag, die onlosmakelijk onderdeel vormt van het Nationaal Landschap Hollandse Duinen.

De Beatrixlaan wordt hierin vergezeld door twee karakteristieke landschappen; dat van het veenweidelandschap en dat van het strandwallenlandschap met de landgoederen. Deze landschappen worden door de Beatrixlaan als het ware de stad in getrokken waardoor ze tot aan het centrumgebied voelbaar en beleefbaar zijn.

Op het niveau van de stad zie je verschillende karakteristieken ontstaan die enerzijds samenhangen met de stedenbouwkundige context en anderzijds

samenhangen met de inrichting van het profiel. Vanuit het Groenbeleidsplan is voor de Prinses Beatrixlaan ingezet op een laan met minimaal 4 rijen bomen. Een structuur die als onderdeel van het grid van de hoofdgroenstructuur als het ware over de landschappelijke onderlegger is gelegd. In theorie is dit een heldere en logische keuze.

In de praktijk zie je nu dat de 4 rijen bomen niet zijn gerealiseerd en dat er zelfs, onder andere bij Rijswijk Buiten maar ook straks in het centrum, gekozen is voor een inrichting die afwijkt van het Groenbeleidsplan. In de praktijk bestaat de Prinses Beatrixlaan nu uit vijf gedifferentieerde zones: de landgoederenzone, de centrumzone, de entreezone, de parkzone en de landschapsplanzone. Elk met een eigen beeld (formeel of informeel) en ruimtebeleving (open / half-open of gesloten).

Voor de toekomst van de Prinses Beatrixlaan is het belangrijk een heldere keuze te maken als het gaat om ruimtelijke verschijningsvorm, maar ook om groene kwaliteit.

Overweging

Alhoewel de keuze voor een stringente laanstructuur, logisch is, en past in de Rijswijkse traditie, ligt het voor de Prinses Beatrixlaan genuanceerder.

Juist de betekenis van de Landgoederenzone, bekrachtigd door de recent opgestelde Visie Landgoederenzone, en de unieke tastbaarheid van de landschappen tot in het centrum, vragen om een hernieuwde waardering. Een stringente boomstructuur maken is vooral een middel en geen doel. Voor de Prinses Beatrixlaan is het maken van een sterke groenstructuur, gebaseerd op de karakteristieken van het landschap voor de hand liggender en uiteindelijk waardevoller.

NU

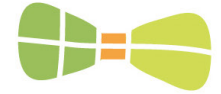
Themakaart stedenbouw en landschap, huidige situatie

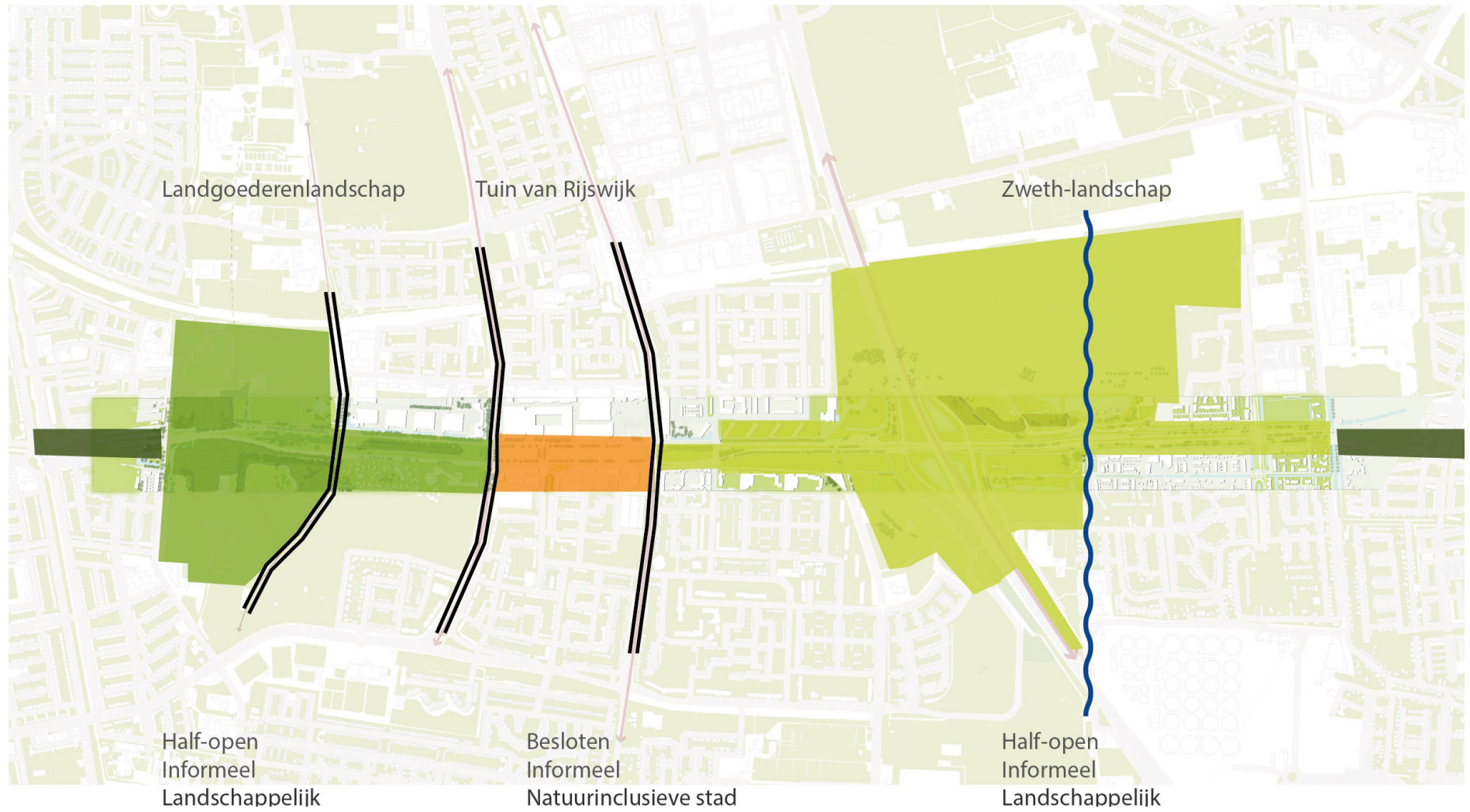
In de nieuwe situatie zien we de Beatrixlaan als 1 grote groene en ecologisch waardevolle verbinding tussen Delft en Rijswijk maar onderverdeeld in 3 unieke karakteristieken:

- Bewegend door de Zwethzone
- Bewegend door het Groenste centrum van Nederland
- Bewegend door het landgoederenlandschap

De inrichting van het profiel versterkt de karakteristiek. Zo rij je in de Landgoederenzone door een landgoedbos, in het centrum door de Tuin van Rijswijk en in de Zwethzone door informeel landschapspark. De oude lanen die de Beatrixlaan kruisen worden hersteld en aangezet, waardoor deze extra tot hun recht komen.

STRAKS

Themakaart stedenbouw en landschap, gewenste situatie

Uitgangspunten stedenbouw en landschap

- Loslaten van de stringente laanstructuur Prinses Beatrixlaan;
- De landschappelijke onderlegger is leidend bij de inrichting van de Prinses Beatrixlaan;
- Het nieuw beeldmerk voor de Prinses Beatrixlaan bestaat uit 3 kleuren: het landgoederenlandschap, de tuin van Rijswijk, het landschap van de Zwethzone.;
- Groen als middel om een continue doorgaande lijn te ontwerpen;
- De Beatrixlaan blijft onderdeel van een grid van groenstructuren. De kruisende structuren worden extra zichtbaar.

Recreatie

De Prinses Beatrixlaan wordt op dit moment niet gezien als recreatieve bestemming. Het vigerende Groenbeleidsplan ziet de Prinses Beatrixlaan vooral als interne recreatieve verbinding; een verbinding vanuit de stad naar de Landgoederenzone en de Zwethzone. In deze beide gebieden lopen ook de doorgaande regionale fietsverbindingen.

We zien kansen om de betekenis van de Beatrixlaan voor recreatie te vergroten. Zo zijn er op dit moment vanuit de wijken weinig directe verbindingen voor wandelaars naar de Beatrixlaan. Met het aanbrengen van verbindingen naar de Beatrixlaan wordt indirect de bereikbaarheid van de Landgoederenzone en de Zwethzone vergroot.

De Beatrixlaan kan bovendien een grotere rol spelen als onderdeel van de wandelverbinding naar de buitengebieden maar ook van en naar het centrum. Zo is de toegankelijkheid van middengebieden tussen Generaal Spoorlaan en Gunthersteinweg op dit moment beperkt maar zou deze best onderdeel van een route kunnen zijn.

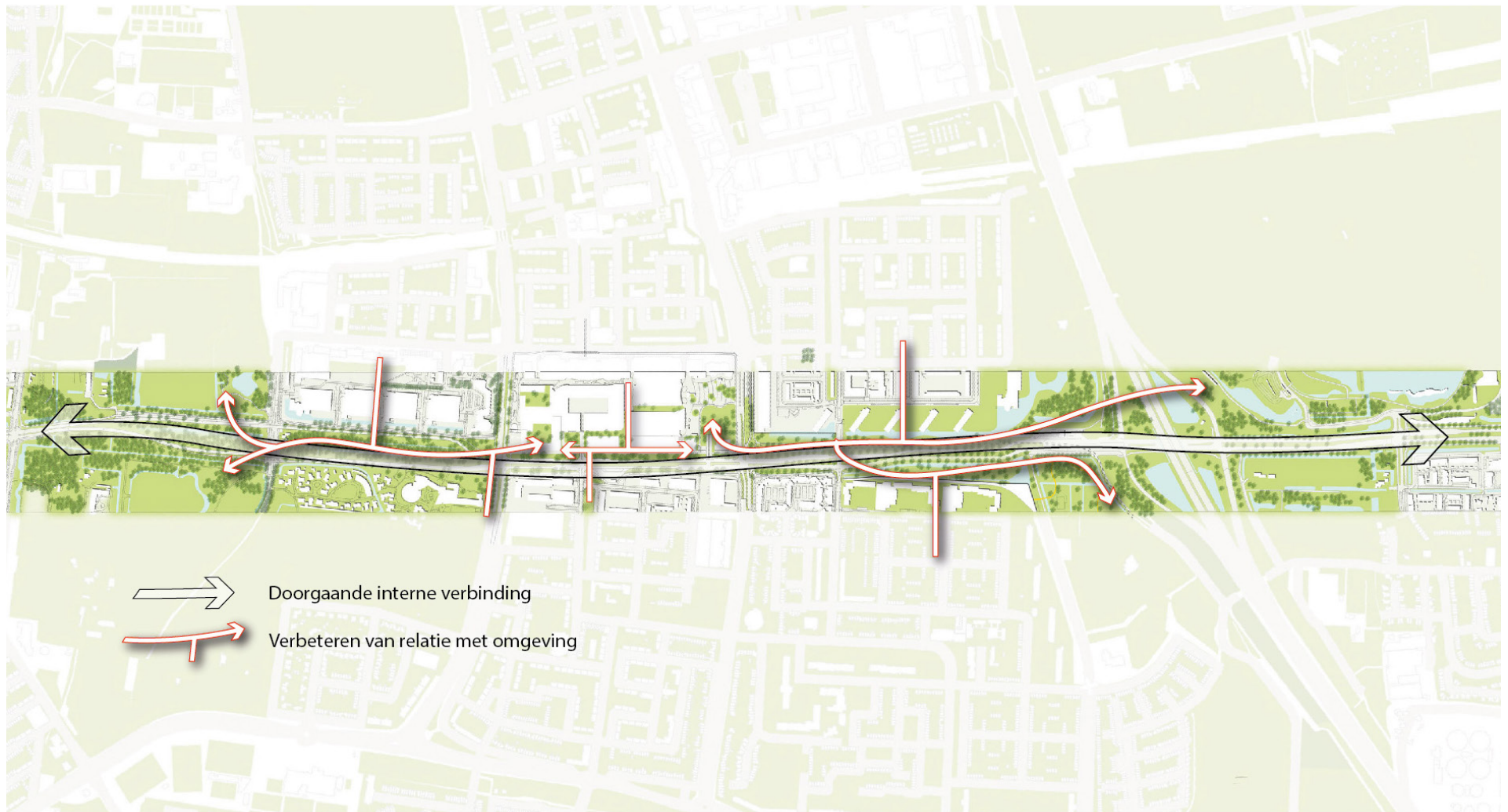
Met de wens om de karakteristiek van de Prinses

Beatrixlaan aan te sluiten op het onderliggende landschap, wordt het aantrekkelijker om het groen beter beleefbaar te maken. Met name in het gebied ten oosten van de wijk Stervoorde liggen er mogelijkheden om de ruimte recreatief toegankelijk te maken, in combinatie met het vergroten van de ecologische kwaliteit.

Recreatie in het vigerende Groenbeleidsplan

Bron: Groenbeleidsplannen 2010-2020

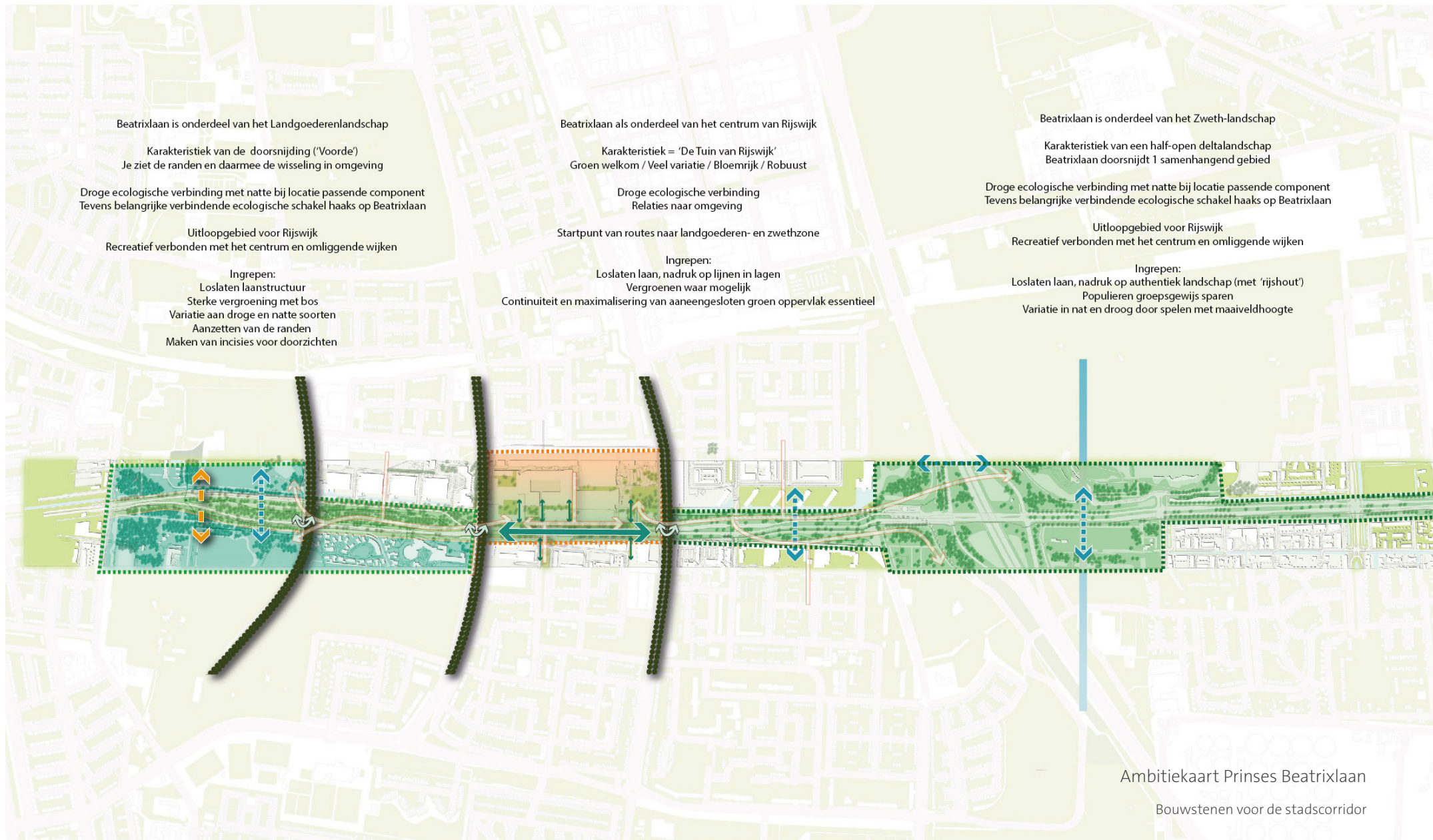

Themakaart recreatie

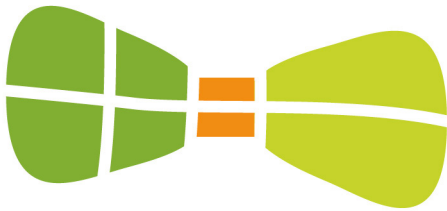
Uitgangspunten recreatie

- De Beatrixlaan is een belangrijke interne recreatieve route en verbindt de recreant met de Landgoederenzone en Zwethzone;
- Er liggen kansen om de groenstructuur van de Beatrixlaan te gebruiken als verbinding richting de landgoederenzone en de Zwethzone en als route van en naar het centrum;
- Dit kan ondermeer door verbindingen te maken die vanuit de wijken aantakken op de Beatrixlaan;
- En door het toegankelijk maken van een deel van de groene ruimte in en om de Beatrixlaan voor o.a. wandelaars. Bijvoorbeeld de groenzone ten oosten van de Wijk Stervoorde of de middenberm tussen de Generaal Spoorlaan en de van Vredenburgweg.

Hoofdstuk 4

Ambitie

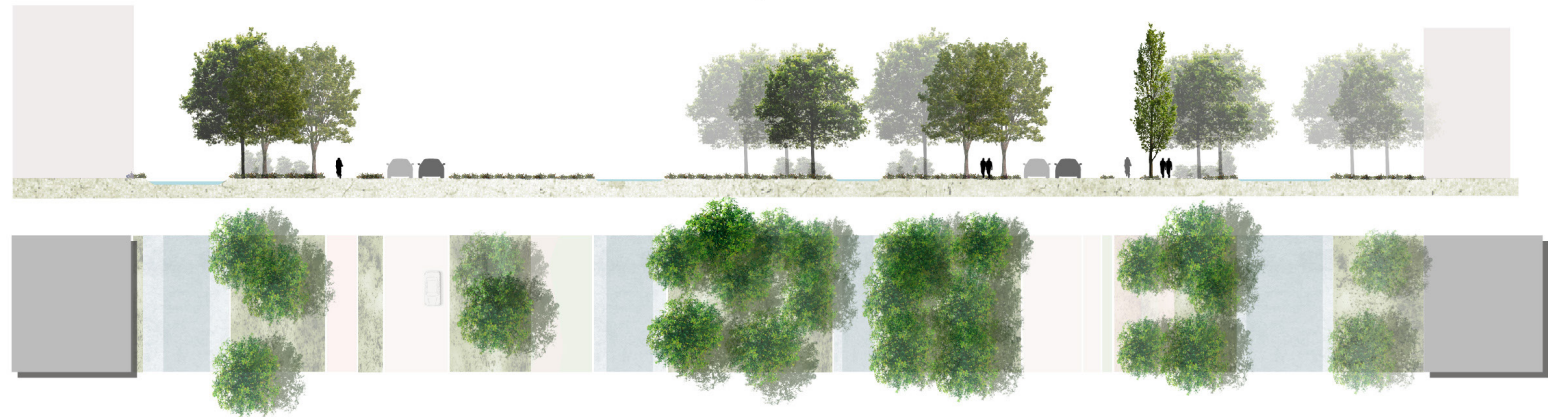

Het eerder gesuggereerde logo van de Beatrixlaan geeft het al aan; het zijn de grote gebaren rondom die het karakter van de laan bepalen. Op zijn beurt levert de laan een bijdrage aan de beleving van de 3 gebieden; Landgoederenzone, Zwethzone en centrum. Lanen en landschap onlosmakelijk verbonden.

De Prinses Beatrixlaan heeft in de basis alle kwaliteiten om de mooiste en meest waardevolle laan van Rijswijk te worden. En dat is subjectief. Want alle lanen van Rijswijk hebben deze kwaliteit.

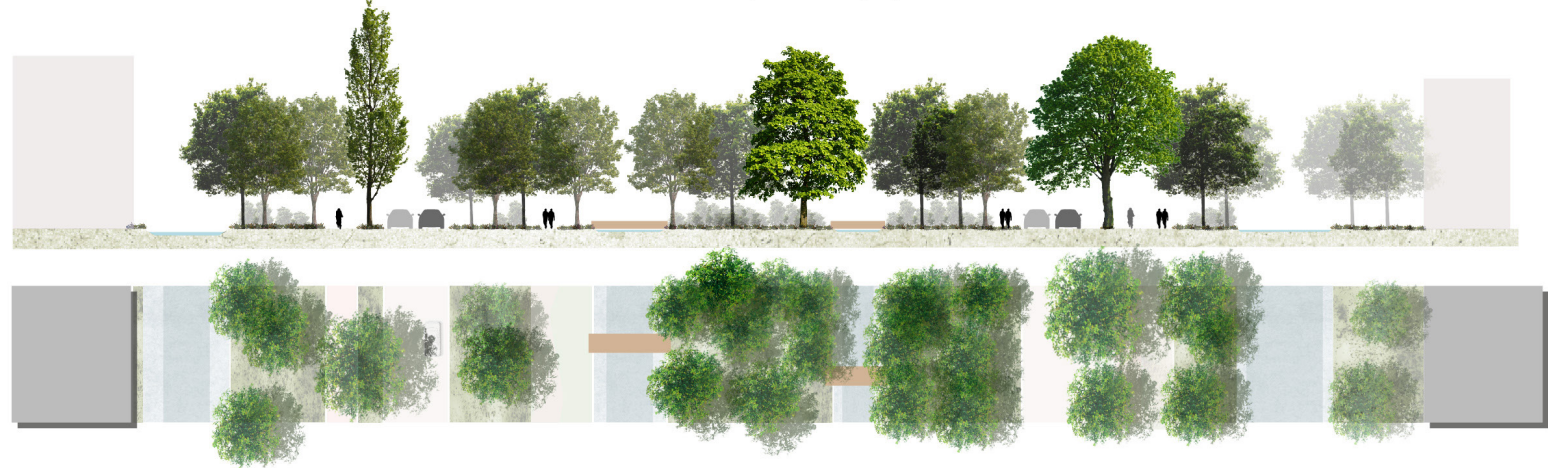
De Prinses Beatrixlaan zien we dan ook niet als zelfstandige laan. De laan is en blijft een essentieel onderdeel van het - groene hoofdstructuur - grid van Rijswijk. We zetten de laan alleen maar meer in zijn kracht.

Meerdere gezichten

NU

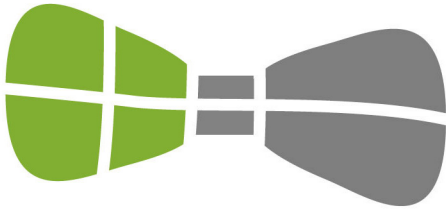
Landschap van de doorsnijding

STRAKS

De Prinses Beatrixlaan tussen Van Vredenburgweg en Guntersteinweg

Landgoederenzone

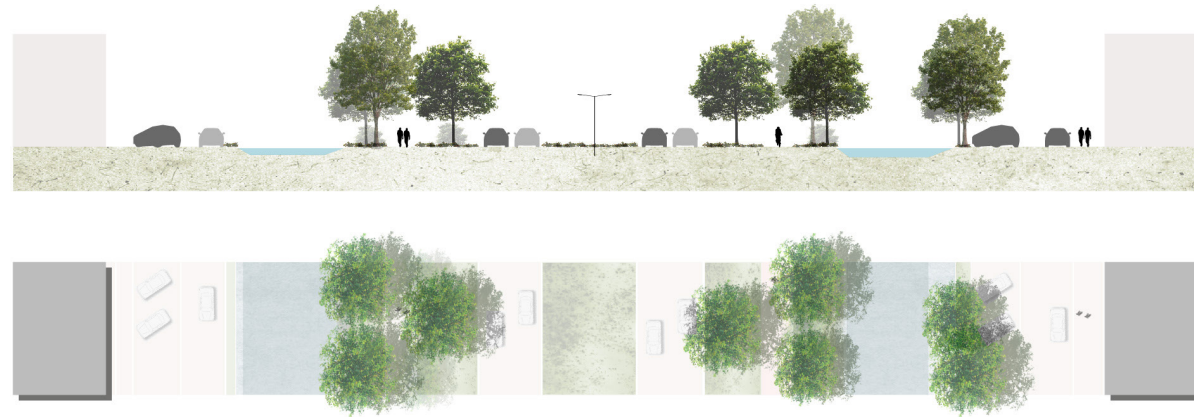
Het profiel van de Beatrixlaan in de landgoederenzone is op dit moment vrij ongedefinieerd. Voorgesteld wordt om een helder beeld neer te zetten dat aansluit bij de landgoederen waar deze zone uiteindelijk onderdeel van uit maakt. De historische doorsnijding van de strandwal op deze locatie heeft gezorgd voor een lager maaiveld. Het ligt dan ook voor de hand hier te kiezen voor een bos- en waterrijke landgoedsfeer.

Bewegend over de Beatrixlaan ervaar je de landgoederenzone als een samenhangend half-open landschap met een variatie aan beplanting. Door kijkjes geven hier en daar zicht op de meer formele randen van de aanliggende landgoederen zelf. Het neerzetten van een landgoedbos-sfeer betekent een

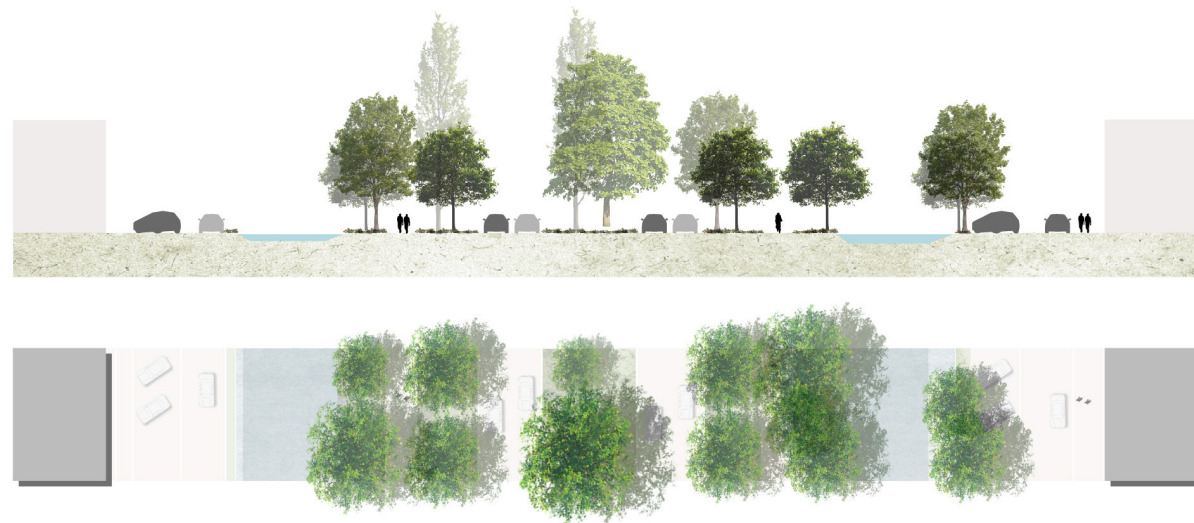
rigoreuze vergroening van de Prinses Beatrixlaan op deze locatie. Bij de keuze van beplanting maar ook de ingrepen op maaiveld speelt ecologie een sterk bepalende rol. Recreatief medegebruik is ondergeschikt.

Met de vergroening kan ook het profiel van de Beatrixlaan visueel worden versmald. Bomen en struiken dicht op de rijbaan zorgen voor een remmende werking. Voor eekhoorns is deze versmalling weer wenselijk; zij kunnen elkaar rakende boomtoppen gebruiken om de Beatrixlaan over te steken.

NU

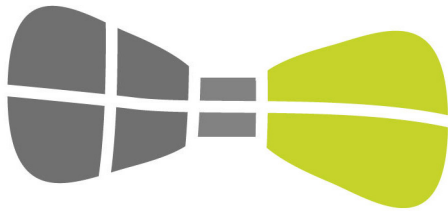

STRAKS

De Prinses Beatrixlaan ter hoogte van Rijswijk-Buiten

Zwethzone

Met de ontwikkeling van Rijswijk-Buiten is ingezet op een duurzame woonwijk met een hoge biodiversiteit en veel water. Een wijk is geïnspireerd op het onderliggende landschap. Het profiel van de Beatrixlaan is vanuit een zelfde gedachte vormgegeven; met weelderige beplanting die is geïnspireerd op de parken en landgoederen van Rijswijk.

Met deze insteek is afgeweken van het 4- of 6-rijen principe van de Beatrixlaan en is gestreefd naar een eigen lokale kwaliteit.

Deze insteek wordt vanuit de nieuwe visie op de Beatrixlaan gehandhaafd. Met het verschil dat vooral wordt gekeken naar de kwaliteiten die de Zwethzone, als onderdeel van het deltalandschap,

in zich meedraagt.

De keuze voor beplanting wordt derhalve bepaald door soorten die van nature in dit landschap voorkomen, een grote meerwaarde hebben voor de biodiversiteit en een bijdrage leveren aan de gewenste ecologische droge verbinding.

De 'nieuwe' Zwethzone zal zich uitstrekken vanaf de Kerstanje tot aan de sir Winston Churchillaan. Als weggebruiker ben je, vanaf Delft tot aan Bogaard stadscentrum, zo veel mogelijk onderdeel van een uniform Zweth-landschap. Voor Rijswijk-Buiten betekent dit dat gestreefd zal worden naar meer inheemse beplanting (onder andere als onderdeel van de herplant in het kader van Warmteling) en dat ook het hele profiel, inclusief middenberm wordt voorzien van afwisselende boombeplanting. Onderbeplanting wordt alleen toegepast als coulissen; om bijvoorbeeld de weg af te schermen richting omwonenden en om vensters op het landschap te maken. De entree naar Rijswijk vanaf de A4 zal zich vanuit deze zelfde gedachte ontwikkelen tot een gradiënt-

en watterrijk gebied. De rijen populieren die nu als een formele structuur over het landschap liggen worden omgevormd tot losse groepjes, accenten in het landschap, waar de Beatrixlaan in zijn toekomstige profiel tussendoor beweegt.

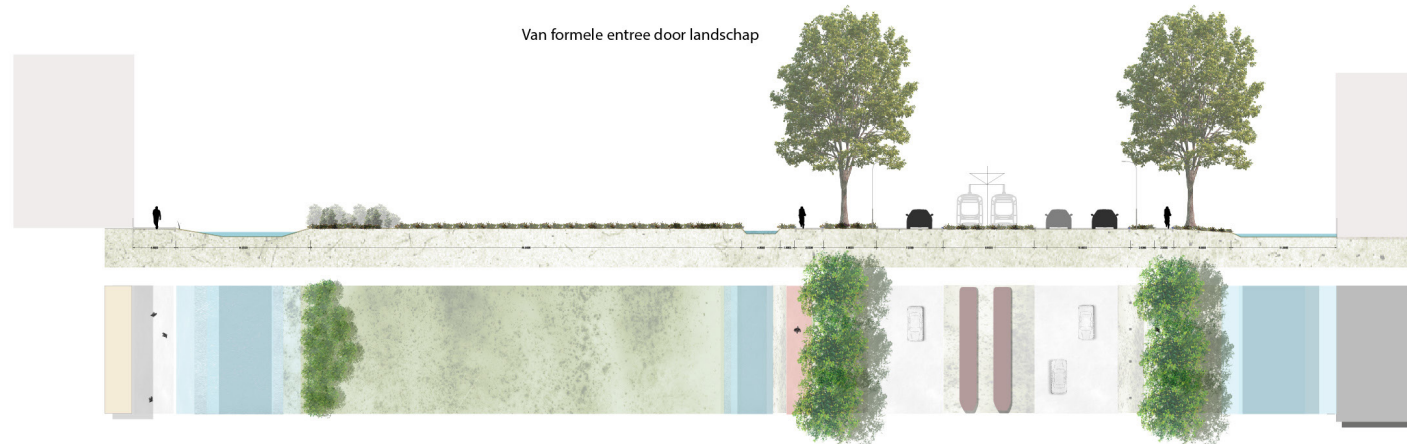
Waar er ruimte is wordt de groenzone recreatief toegankelijk gemaakt voor omwonenden en voorzien van verbindingen naar oa. het centrum.

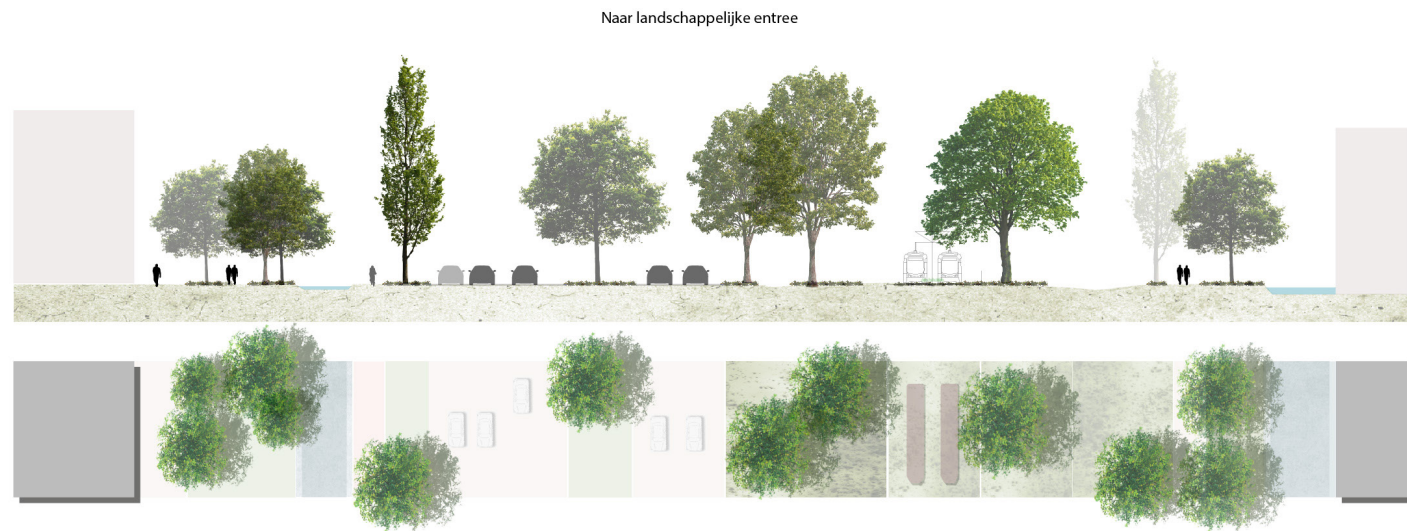
Bron: Middendelfland.net

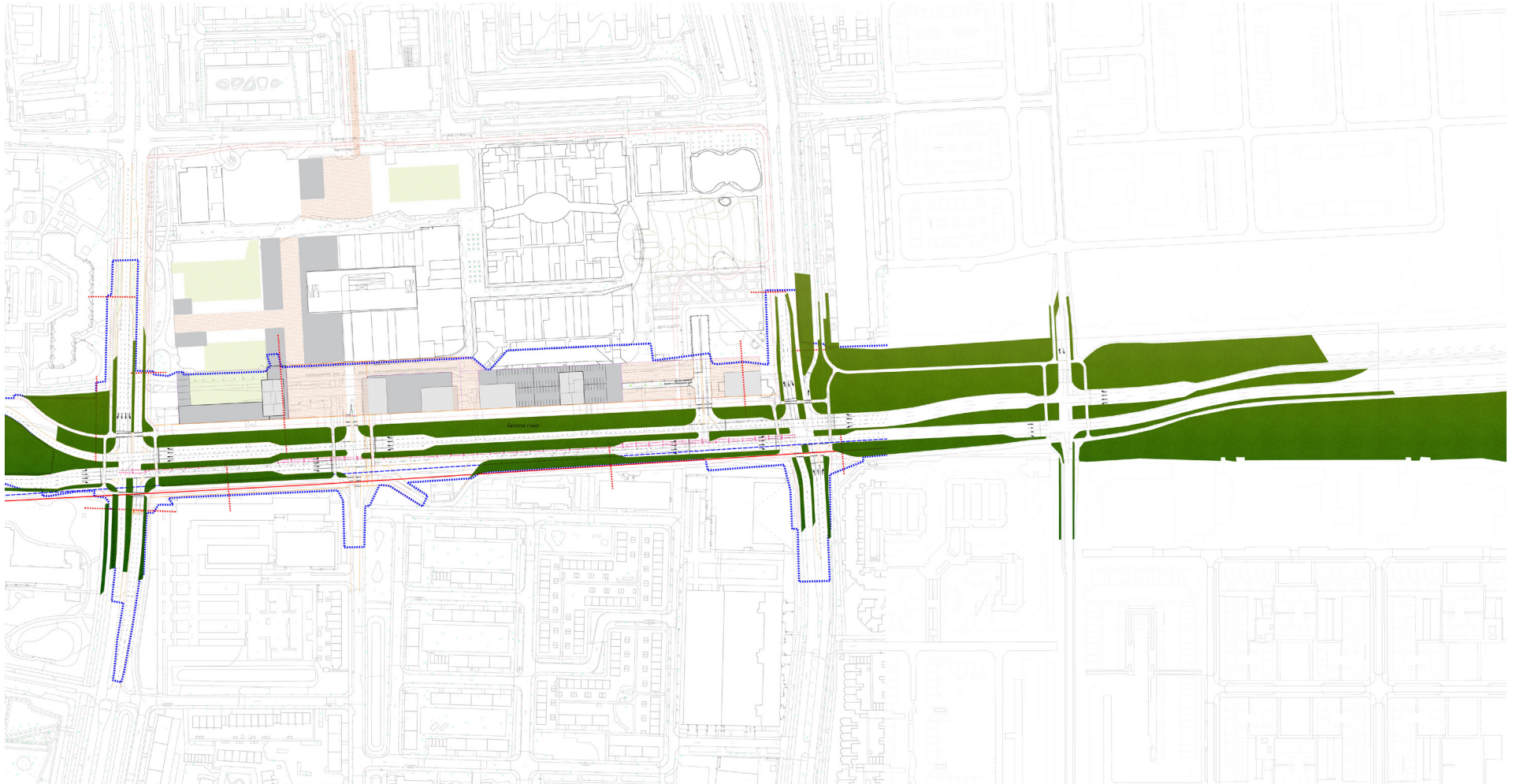
NU

STRAKS

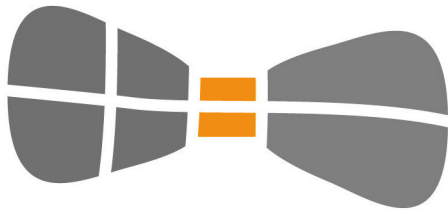

De Prinses Beatrixlaan tussen de Sir Winston Churchillaan en de snelweg A4

Groenstructuur Prinses Beatrixlaan t.h.v. Bogaard stadscentrum
(onderlegger: Bovengronds Verstedelijkingsontwerp Beatrixlaan, gemeente Rijswijk, 2019)

Centrumzone

Met de herontwikkeling van Bogaard stadscentrum krijgt Rijswijk het meest groene stedelijk centrum van Nederland. Verdichting gaat hierbij samen met een grote ambitie ten aanzien van vergroening en natuurinclusiviteit. De verdichting van Bogaard stadscentrum vindt deels plaats in de Beatrixlaan zelf. Ongeveer 60 meter van het huidige profiel zal straks worden ontwikkeld als onderdeel van het centrum.

Door de versmalling van het profiel zal de overstekbaarheid van de Prinses Beatrixlaan verbeteren. De centrum zal hiermee meer gaan fungeren als verbinder tussen nu gescheiden wijkdelen.

Het belang van de Prinses Beatrixlaan als droge ecologische verbinding binnen de hoofdgroenstructuur van Rijswijk blijft ondanks de versmalling wel bestaan. Dit betekent enerzijds dat goed gekeken moet worden naar het optimaliseren van de resterende profielruimte en anderzijds waar mogelijk aansluiting moet worden gezocht bij het centrum zelf; vanuit ecologie als vanuit uitstraling.

Ecologische verbinding

In de toekomstige situatie zal het profiel van de Prinses Beatrixlaan ter hoogte van Bogaard stadscentrum bestaan uit drie bermstroken. De oostelijke strook kent een breedte van tussen de 10 en 13 meter. De middelste strook heeft een breedte van tussen de 3 en 8 meter. En de meest westelijke berm tussen de 2 en 9 meter. Alle drie de stroken worden onderbroken door infrastructuur.

Om te kunnen functioneren als droge ecologische verbinding zullen alle drie de stroken als groene paradijsjes moeten worden ontwikkeld. Gelaagdheid en variatie is hierin belangrijk.

Voor landgebonden soorten zal er vanuit de groen-

stroken een fysieke verbinding moeten worden gelegd met de Landgoederenzone aan de noordzijde en de Zwethzone aan de zuidzijde. Voor luchtgebonden soorten is het belangrijk om op hoogte en zo veel mogelijk aaneengesloten kroonstructuur te krijgen voor geleiding.

Daarbij zullen de stroken ook zo moeten worden ingericht dat ze kunnen voorzien in voedsel voor fauna en als schuil- en verblijfplaats kunnen dienen.

Gezien de maatvoering van de groenstroken lijkt het het meest zinvol om te investeren in de meest oostelijke groenstrook. Hier is ruimte voor beplanting om uit te groeien en zal er ook de meeste variatie kunnen worden aangebracht. Hier zijn tevens de minste doorsnijdingen.

De onderbeplanting in de overige groenstroken kunnen dan worden meeontwikkeld als lokale biotoop voor bijv. insecten. Met op de brede stukken ruimte voor struiken.

Uitstraling

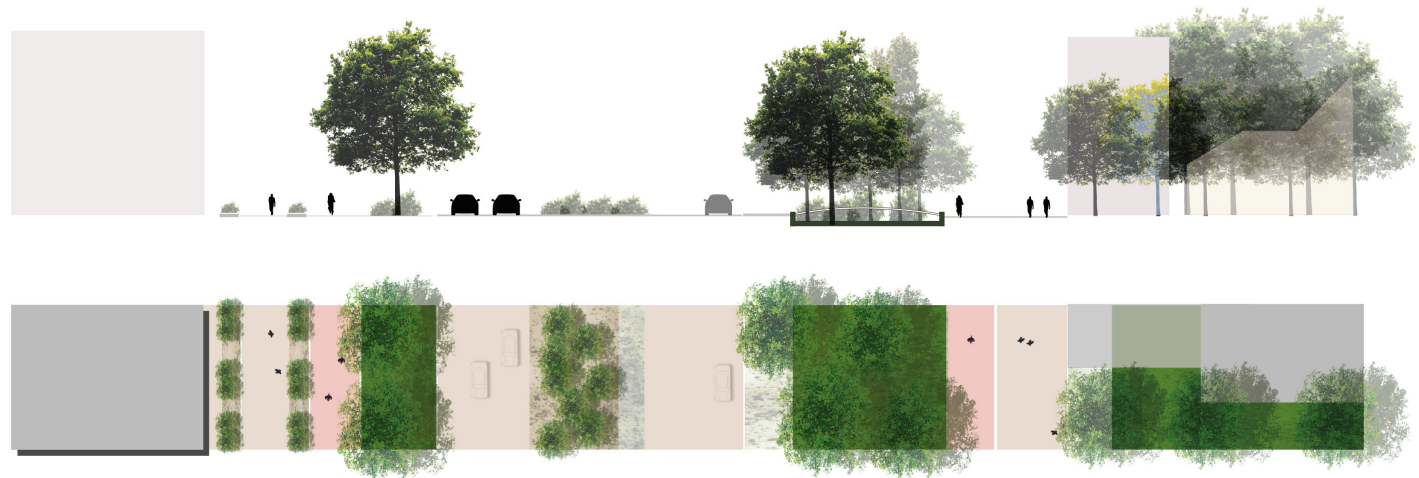
De Prinses Beatrixlaan wordt ter hoogte van Bo-

Van zo snel mogelijk doorheen of uit - gebied

NU

Naar een groen centrum - welkom in de 'tuin van Rijswijk' - informele groenstructuur

STRAKS

Het centrum van Rijswijk tussen de Sir Winston Churchillaan en de Generaal Spoorlaan

gaard stadscentrum ingericht als Tuin van Rijswijk. Dit betekent dat de uitstraling aansluiting zoekt bij de inrichting van het centrumgebied; als een loper en hartelijk wekom bij het groenste centrumgebied van Nederland. De beplanting kent veel variatie, is bloemrijk. Tegelijkertijd robuust om weerstand te kunnen bieden aan de intensiteit van doorgaand verkeer en winkelend publiek. De beplanting is transparant en geeft doorzichten haaks op het profiel; voor veiligheid maar ook om de relatie tussen de groenstroken en het centrum te leggen. De brede groenstrook tegen het winkelgebied aan wordt robuust uitgevoerd en zoveel mogelijk losgelegd van het voetgangersgebied zodat verstoring van deze droge verbinding wordt beperkt. Onderdoorgangen zijn bij voorkeur luchtig en ruim, zodat ook een visuele relatie tussen de groene vlakken ontstaat.

Verkeer en recreatie

Vanuit recreatie en verkeer wordt het centrum in deze visie vooral gezien als knooppunt en verbindend element. De inrichting zal vanuit verkeersveiligheid ook moeten bijdragen aan het verlagen

Robuuste groene ruimte met een ruime en visuele verbinding onder kruisende structuren

Bron: swagroup.com

Focus op de ontwikkeling van de oostelijke groenzone als droge ecologische verbinding inclusief ecologische onderdoorgangen
(onderlegger: Bovengronds Verstedelijkingsontwerp Beatrixlaan, gemeente Rijswijk, 2019)

van de snelheid. In lengterichting funcioneert het centrum als knoop in de recreatieve verbindingen van en naar de Landgoederenzone en de Zwethzone.

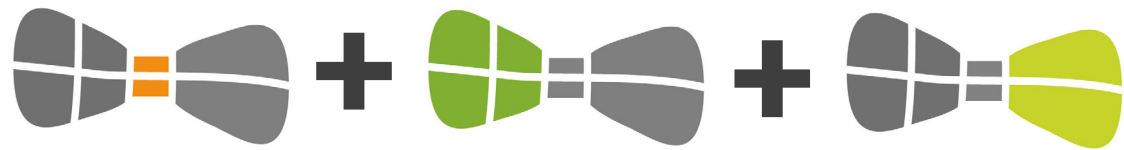
Bouwstenen voor de toekomst

In de toekomstige plannen voor de Prinses Beatrixlaan zal rekening gehouden moeten worden met de keuzes die in dit ambitiedocument worden gemaakt.

We zijn er van overtuigd dat er voldoende kansen liggen om de betekenis van de laan als groene verbindende ruimte, zowel ecologisch, ruimtelijk als sociaal, sterk te vergroten

Met de ambitie om het groenste centrum van Nederland te realiseren ligt er een prachtige mogelijkheid om het hart van de 'vlinderstrik' te ontwikkelen. In de (nabije) toekomst kunnen de twee vleugels

daar mooi op aansluiten.

=

STUDIO MARCHEL-WIM VAN DONGEN

l a n d s c h a p s a r c h i t e c t u u r